

Türkiye'ye Gelen Yabancı Turistin Niteliği Yükseliyor

TÜRSAB AR-GE DEPARTMANI, NİSAN 2005
Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB) Ar-Ge Departmanı'nın Devlet İstatistik Enstitüsü'nün her yıl gerçekleştirdiği Yabancı Ziyaretçiler Çıkış Anketi sonuçları üzerinde yaptığı analizler Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçilerin kalitesinin genel kanaatin tersine düşmediğini hatta yükseldiğini ortaya koyuyor.

Daha yüksek eğitimliler

TÜRSAB Ar-Ge Departmanı'nın DİE anketlerinin 2001-2004 arasında gerçekleştirdiği anketlerin sonuçları üzerinden yaptığı inceleme bu dönemde Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçilerin eğitim, gelir düzeyi, konaklama tipi ve mesleki durumlarındaki gelişmeleri ortaya koyuyor. Bu sonuçlar, Türkiye'ye gelen yabancıların eğitimlerine göre dağılımlarında 2001-2004 yılları arasında en çok fakülte veya yüksek okul okumuş olanların oranında pozitif yönde değişim olduğunu gösteriyor. Bu kesimin toplam yabancı ziyaretçiler içindeki oranı 2001 yılında 36,8 iken, 2004 yılında yüzde 39'a ulaşmış bulunuyor. Buna mukabil eğitimi ilköğretim seviyesinde olanların oranı aynı dönemde yüzde 6,1'den yüzde 4,5'e düşmüş bulunuyor. Araştırma sonuçları 2001-2004 yılları arasında Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçilerin gelir durumlarında da iyileşme olduğunu tespit ediyor. Düşük gelirli kesimin payı bu dönem içinde yüzde 15,7'den yüzde 13,8'e inerken, yüksek gelirli kesimin payı yüzde 11,7'den yüzde 12,6'ya yükselmiş bulunuyor. Bu arada orta gelirli kesimin payı da yüzde 72,5'ten yüzde 73,5'e yükselmiş durumda.

Kadın oranı da artıyor

Türkiye'ye 2001 yılında gelen yabancı ziyaretçilerin yüzde 41'i kadın iken bu oranın 2004 yılında yüzde 44'e yaklaşmış bulunuyor. Bu dönem boyunca bayan ziyaretçilerin ilgisindeki artış, gerçek rakamlarla ifade edildiğinde daha çarpıcı hale geliyor. Bu rakamlara göre, 2001 yılında Türkiye'ye gelen bayan yabancı ziyaretçi sayısı 4,1 milyondan 6,3 milyona tırmanmış bulunuyor.

Mesleki yapıda önemli bir gelişme yok

Yabancı ziyaretçilerin mesleklerine göre dağılımında ise önemli bir gelişme olmadığı görülüyor. Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler, büro ve müşteri hizmetlerinde

çalışanlar, yardımcı profesyonel meslek mensupları ile hizmet ve satış elemanlarının oranlarında küçük düşüşler yaşanırken, DİE anketindeki meslek kategorileri içinde en büyük oranı teşkil eden Profesyonel meslek mensuplarının oranında yine küçük bir artış söz konusu (2001 %29,3- 2004 %29,9).

Kültür için gelenlerin oranı azalıyor

Anket sonuçları içindeki en önemli donelerden birisi de ziyaretçilerin geliş nedenleri. Diğer anket bulguları ziyaretçilerin kalitesinin küçük oranlarda olsa da arttığını gösterirken, geliş nedenleri harcama miktarındaki azalmanın nedeninin gelenlerin niteliğindeki düşüşten ziyade geliş nedenlerindeki değişimden kaynaklandığını gösteriyor. Çünkü 1998 - 2004 yılları arasındaki DİE anketleri karşılaştırıldığında Türkiye'ye kültürel nedenlerle geldiğini beyan eden ziyaretçilerin oranında yıldan yıla düzenli bir düşüş olurken ülkemize sadece gezi-eğlence maksadıyla gelenlerin oranı aynı dönemde yüzde 54,8'den yüzde 56,7'ye yükselmiş.

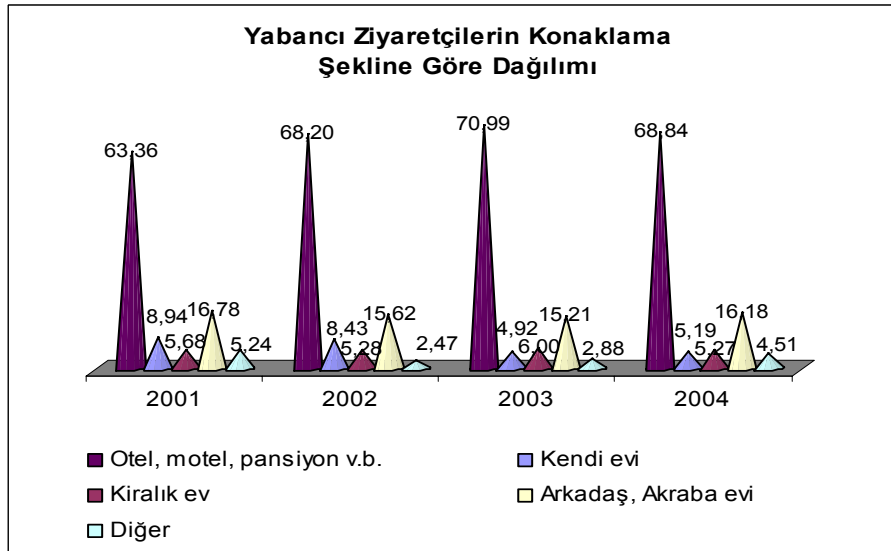
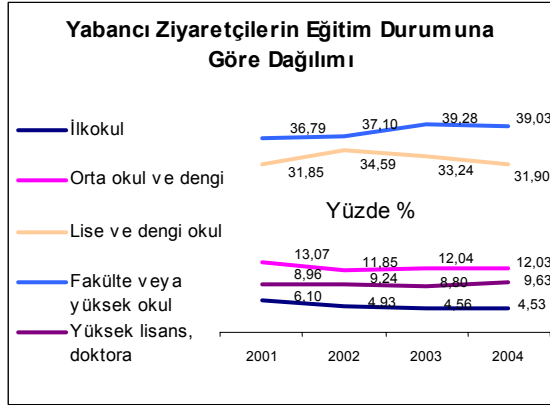
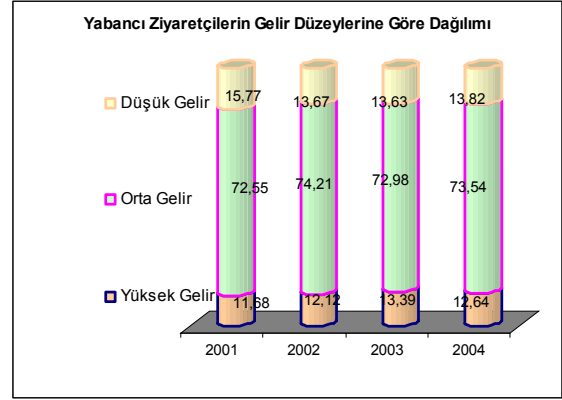
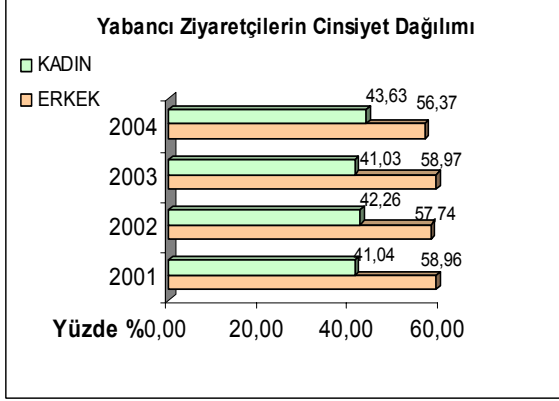
Kültür turizminin payının düşmesi özellikle yüksek harcama yapılan ve kalış süresi daha uzun olan İstanbul ve Anadolu turlarına olan ilginin oransal olarak azaldığını gösteriyor. Kültürel nedenlerle gelenlerdeki bu azalmaya karşın dost ve akraba ziyareti nedeniyle gelenlerin oranı 2 puan artarak yüzde 7,2'ye yükselmiş. Toplantı, konferans, kurs, seminer nedenleriyle gelen yabancı ziyaretçilerin oranı 1998'den bu yana dalgalı bir seyir izlemişse de 1998 ile kıyaslandığında yaklaşık 1 puanlık bir artış olduğu görülüyor. İyi gelir getiren bu turizm türünde bu yıllar boyunca en yüksek oran yüzde 2,5 ile 2003 yılında yakalanmış. Ziyaretçi sayımızın genel olarak yüzde 25 gibi yüksek bir oranda arttığı 2004 yılında bu turizm türünün oranının yüzde 2,2 de tutunmasının da bir başarı olduğu kabul edilebilir.

Oranı küçük olsa da Türk turizminin çeşitlendirilmesi adına büyük önem taşıyan sağlık turizmi nedeniyle gelenlerin oranında ise hemen hemen istikrarlı bir yükseliş gözlemlenebiliyor. 1998 yılında binde dört olan oran 2004 yılına gelindiğinde binde 9'a yükselmiş bulunuyor.

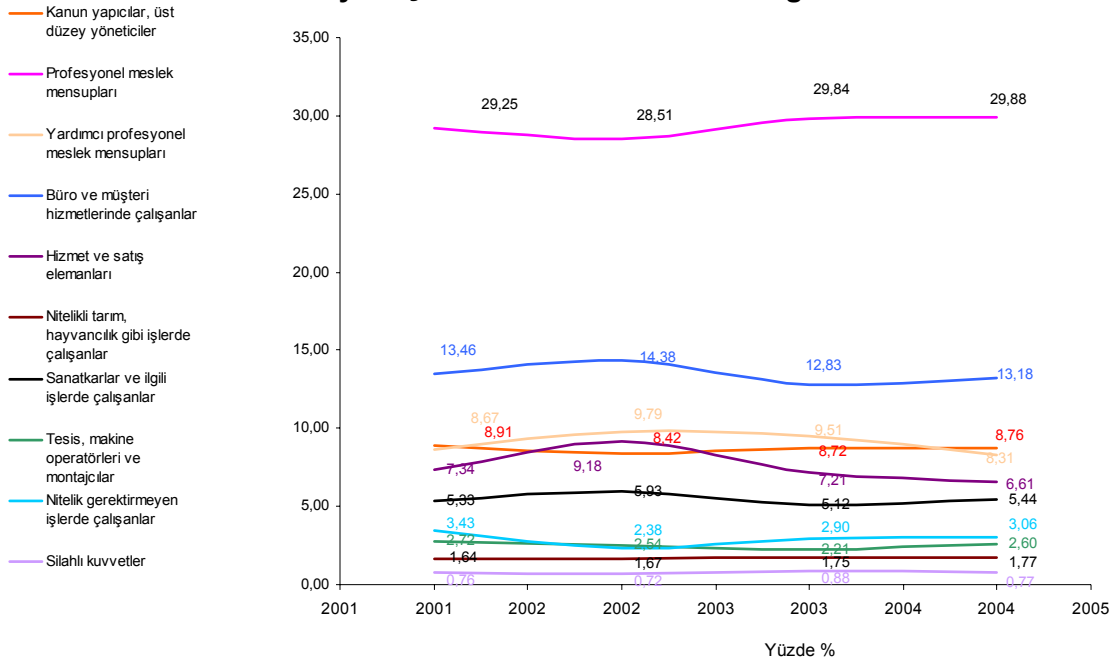
Sonuç ve genel değerlendirme

DİE'nin her yıl 4 dönem olarak çıkış kapılarında örneklem metodu ile yaptığı bu anketlerin analizi Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçilerin eğitim, gelir düzeyi ve meslekleri itibarıyla seviyelerinde bir düşüş olmadığını; tersine hafif te olsa bu kategorilerde bir yükseliş olduğunu gösteriyor. Buna karşın,

yabancı ziyaretçilerin Türkiye'ye geliş nedenlerinde güneş-deniz-kum tatillerine dönük motivasyonun gittikçe güçlenmesi ve kültür turizmine yönelik motivasyonun da azalması Türkiye'nin ziyaretçi başına elde ettiği gelirdeki azalmayı bir ölçüde açıklıyor.

Yabancı Ziyaretçilerin Mesleklerine Göre Dağılımı

Yabancı Ziyaretçilerin Geliş Amaçlarına Göre Dağılımı

